

SKOLEEKSAMEN I

SOS4010 Kvalitativ metode

20. oktober, 2014

4 timer

Ingen hjelpemidler er tillatt under eksamen.

Sensur for eksamen faller 17. november kl. 14.00. Sensuren publiseres i Studentweb ca kl. 15.00 samme dag.

Sensuren regnes som mottatt av studentene når den publiseres i Studentweb. Vi minner om at kandidater som ønsker begrunnelse må be om dette **senest 1 uke etter sensur er falt**. Frist for å klage på karakteren er tre uker etter sensur er falt. Informasjon om rutiner for begrunnelser og klager ved ISS finnes på emnesiden.

Oppgavesettet består av **8 sider** inkludert denne.

Kandidaten skal levere både originalen og kopien av besvarelsen. Kladd skal ikke leveres.

NB! Skriv hardt nok til at kopien blir leselig. Tusj penn kan ikke brukes.

Husk å notere deg kandidatnummeret ditt.

Oppgave 1

Bruk en time til kort å definere tre av følgende fire begreper:

Postmodernistisk metodespråk

Case-studie

Reliabilitet

Etnografi

Oppgave 2

Bruk tre timer til å besvare enten oppgave I a) og b) eller oppgave II a) og b).

Alternativ I

Som vedlegg 1 finner du spørsmål/svar-sekvensen «Test for ME?» fra lommelegen.no

- a) Beskriv kort noen begreper du finner nyttig fra institusjonell etnografi, diskursanalyse eller narrativ analyse. Du kan enten konsentrere deg om en tradisjon eller plukke fra flere.
- b) Vis hvordan disse begrepene kan brukes til å analysere teksten. (Dvs. beskriv et tidlig utkast til en slik analyse).

Alternativ II

Som vedlegg 2 finner du et intervju med Kari (50 år) som er tidligere amfetaminbruker.

- a) Velg en analyseform fra pensum og skriv et tidlig utkast til en analyse av intervjuet.
- b) Reflekter rundt følgende to punkter, gjerne med utgangspunkt i det vedlagte intervjuet:
 - I. Intervjuerens rolle i produksjonen av data.
 - II. Kvale og Brinkmanns forståelse av validitet som håndverksmessig kvalitet i intervjuforskning.

Vedlegg 1

Test for ME?

Lørdag 19. februar 2011

Spørsmål

Hei

Jeg er en kvinne på 33 år som for tiden sliter med utmattelse og gråtetokter. Jeg takler for tiden ikke og være sammen med andre mennesker, da jeg jobber i en bedrift hvor jeg må forholde meg til ca 20 stykker, er dette en utfordring. Jeg har tidligere vært sykemeldt i korte perioder for utbrenthet, men føler at problemet kommer tilbake etter en stund. (7mnd siden siste sykemelding). Har også problemer med svimmelhet og kvalme som kommer og går. Er blitt testet for hjerte- og lungesykdommer, men alle prøvene påviste ingenting. Jeg lurere på om jeg kan ha ME da utmattelsen er et tilbakevendene problem, har ikke blitt testet for dette hos fastlegen. Føler at fastlegen ikke tar meg seriøst.

Bruker ingen medisiner utenom Yasmin P-piller, og innsovningstabletter type Stilnoct 10mg, som jeg ikke bruker fast, kun i ekstreme tilfeller. Kvinne, 33 år

kvinne

33

Svar fra legen

Hei.

Du sier at du har ikke blitt "testet for ME", men der finnes faktisk ingen "tester" som kan påvise ME. Diagnosen stilles på bakgrunn av sykehistorien og symptomene, - mer om dette nedenunder.

Diagnosen ME er særdeles sjelden, og det er det siste man egentlig skal tenke på når man skal utrede en pasient for uspesifikke og svært vanlige symptomer som slitenhet, slapphet, utmattelse m.v.

Dette fordi der finnes særdeles mange svært mye mer sannsynlige diagnoser, og "det vanlige er jo det vanligste", dvs skal man øke sjansen for å stille korrekt diagnose, må man begynne med å utrede pasienten for de mest sannsynlige årsakene.

ME er en diagnose som man overhodet ikke kan stille før absolutt alle andre mulige årsaker til symptomene er utelukket med sikkerhet, både fysiske og psykiske sykdommer, ikke minst depresjon som kan gi meget like symptomer.

Diagnosen stilles som sagt på bakgrunn av sykehistorien og symptomene, og altså under klar forutsetning at der ikke foreligger andre årsaker til symptomene. En av grunnene til at det er så viktig, er at det ville jo vært katastrofalt om man overså en sykdom som faktisk kunne behandles, slik som f.eks. anemi/blodmangel, lavt stoffskifte, depresjon og en lang, lang rekke med andre sykdommer som lar seg behandle og hvor pasienten kan bli frisk.

For å finne ut av hva årsaken kan være til din utmattelse, så kreves det følgelig grundig og systematisk utredning ifra en engasjert almenlege.

Dette er prosedyrer som enhver almenlege kjenner meget godt til.

Problemet er imidlertid at du føler at fastlegen ikke tar deg seriøst.

Da kan jeg si deg først som sist: Da har du faktisk ingen som helst nytte av å gå til denne legen. Uansett om det faktisk er slik at legen ikke tar deg seriøst, eller om det "kun" er din følelse av å ikke bli tatt seriøst.

En følelse av å bli tatt seriøst, å bli sett, hørt og forstått, er helt fundament nødvendig for å ha noe som helst utbytte av kontakt med en lege.

Foreligger ikke den følelsen, så er det ingen hensikt i å gå til denne legen.

Det er en del av legens jobb, å få pasienten til å føle seg tatt på alvor, og hvis ikke legen har klart dette, så bør dette lege-pasientforholdet i de fleste tilfeller avvikles.

Du som trenger grundig og systematisk utredning for dine symptomer, må starte med å skaffe deg en fastlege du har tillit til og som du føler tar deg på alvor og forstår deg.

Bytt fastlege. Det gjør du på www.nav.no

Forøvrig lar deg seg ikke gjøre å si noe mer konkret om hva årsaken til din utmattelse er her via internett, da listen over mulige årsaker er omtrent like lang som innholdsfortegnelsen i en medisinsk lærebok. Man kan kun si noe konkret om dette etter grundige undersøkelser og utredninger av pasienten, og det er derfor dette er så viktig for deg å få igangsatt nå.

ME er det vi kaller en eksklusjonsdiagnose, dvs den stilles ved å ekskludere ALLE andre tenkelige fysiske og psykiske årsaker til slapphet og utmattelse, og følgelig skal du la denne ballen ligge. Det er fullstendig feil ende å begynne i, under enhver omstendighet, og starter man i feil ende så kan man risikere å overse viktige medisinske funn og muligheter for behandling og kurering!

Håper svaret er til nytte. Lykke til.

tretthet/slapphet

Vennlig hilsen

Dr. Brynjulf Barexstein

allmennlege / sjefssvarlege Lommelegen.no

www.barexas.com

Kontekst: Intervju med Kari (50 år), på en kafe i Oslo. Hun er tidligere amfetaminbruker, men er nettopp blitt rusfri. Utdraget under starter med at Kari har fortalt at hun tok med seg barna og dro fra en voldelig ektemann, men at han fort fant dem.

I: Hva gjorde du da, da han plutselig stod der igjen?

Kari: Jeg trengte ikke å gjøre så mye, for han var jo etterlyst. Så det tok bare noen timer, så kom politiet og hentet han. Så han ble jo låst inn. Og da fikk jeg endelig fikset meg skilsmisse, og alt sånt. Men da han kom ut igjen, og det var jo de vanlige få årene... Og da tok han jo den at han hadde jo lært nå og... Han skulle skjerpe seg, og han skulle aldri bruke noe mer [rusmidler] igjen... Og jeg falt jo for den *igjen*. Så da dro vi tilbake til Norge, og havna *midt i* suppa her i byen. Og her i byen at gikk det fort rett nedover.

I: Hvor gammel var du da sånn ca.?

Kari: 40.

I: Så det var egentlig ganske seint at du fikk problemer med stoff?

Kari: Ja, det var det var egentlig ganske seint, for jeg hadde veldig god kontroll på det før.

I: Men forstår jeg det rett i at du alltid har kjent folk som var i det miljøet [rusmiljøet] og slikt, men at du fram til dette tidspunktet hadde vært litt utenfor...?

Kari: Ja det stemmer. Men de fleste respekterte at jeg ikke ville ha. Særlig de som brukte sprøyter. De gikk ut, altså til et annet rom, når de skulle sette. Så av og til lurte jeg på hvor alle ble av, for jeg satt jo helt alene der. Så det likte jeg jo. De så på meg som ei dame! [ler] Og det er jo bra!

I: Men hva tror du det var som da gjorde at du plutselig slo til på tilbudet igjen?

Kari: Jeg fikk nok. Jeg fikk nok av han jeg bodde med. Jeg tenkte at "kan ikke du rette deg etter min levemåte, så skal jeg leve på din måte".

I: Så det var han mannen din som var årsaken rett og slett?

Kari: Ja. Så var jeg i gang. Jeg begynte jo bare med å sniffe da. Men jeg gikk jo ganske fort over på sprøyter, det gjorde det.

I: Kan du fortelle meg forskjellen på det?

Kari: Det funker fortere. Altså det kicket som folk snakker om og sånt. At de får et kick. Det betyr jo bare at det er dårlige greier. Ja, så det funket fortere [med sprøyte]. Det er den eneste forskjellen.

I: Begynte du da å bruke det jevnlig?

Kari: Ja, ganske så kraftig. Så jeg var et beinrangel. Det eneste jeg husket på, det var å røyke og å drikke litt vann innimellom. Men barna hadde jo flytta ut da, så jeg hadde jo egentlig bare meg selv å tenke på.

I: Du hadde også et barnebarn?

Kari: Ja, men da bodde hun hos sin mor da. Men jeg sviktet jo mine barnebarn. For jeg hadde jo fått flere barnebarn da. Også da jeg skulle sitte barnevakt... Det er en episode jeg husker godt, som jeg synes var så grusom. Jeg skulle sitte barnevakt, og jeg hadde barna hjemme hos meg. Også kom suget, og jeg gjorde det jeg gjorde. Så da ringte jeg dattera mi og sa at ”nå må du komme og hente barna dine, for jeg klarer ikke å ta vare på dem”. Men hun visste det jo, for jeg var veldig åpen og ærlig med henne, så de visste jo hva jeg holdt på med. Så hun hentet de da, og etter det ble det jo mindre og mindre barnevaktsitting. Huff! Nei... Da tenkte jeg bare på meg selv, og ikke på noen andre. Det blir jo sånn, vi tenker på oss selv.